

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sosiaaliturva — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — 4 artikla — Aineellinen soveltamisala — Lakisääteisistä vanhuuseläkkeistä ja kaikista muista lisäetuksista tehtävät pidätykset — 13 artikla — Sovelletavan lainsäädännön määrittäminen — Muussa jäsenvaltiossa oleva asuinpaikka

Asiassa C-269/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hof van Cassatie (ylimmän asteen tuomioistuin, Belgia) on esittänyt 18.5.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.6.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Rijksdienst voor Pensioenen

vastaan

Willem Hoogstad,

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekeringin

osallistuessa asian käsittelyyn

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: A. Borg Barthet, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit E. Levits ja F. Biltgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

— Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs ja L. Van den Broeck, avustajinaan N. Bonbled ja A. Percy, advocaten,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. Wils ja D. Martin,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammattinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1606/98 (EYVL 1998, L 209, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 13 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Rijksdienst voor Pensioenen (kansallinen eläkelaitos, jäljempänä RVP) ja Willem Hoogstad ja jossa on kyse viimeksi mainitulle helmikuussa 2008 maksetuista lisäeläkkeistä tehdyistä pidätyksistä.

Oikeudellinen arviointi

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

” –

- j) 'lainsäädännöllä' tarkoitetaan jokaisen jäsenvaltion osalta lakeja, asetuksia ja muita määräyksiä sekä kaikkia muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, nykyisiä tai tulevia, jotka liittyvät 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin tai järjestelmiin, tai 4 artiklan 2 a kohdassa tarkoitettuihin maksuihin perustumattomi[in] erityisetuksi[in].

Käsitteeseen eivät sisälly nykyiset tai tulevat työmarkkinasopimusten määräykset riippumatta siitä, onko ne saatettu voimaan viranomaisten päätöksillä, jotka tekevät niistä pakollisia tai laajentavat niiden soveltamisalaa. Kuitenkin jos tällaisilla määräyksillä:

- i) vaikutetaan edellisessä alakohdassa tarkoitettuihin lakeihin tai asetuksiin perustuvan pakollisen vakuutuksen voimaan saattamiseen;

tai

- ii) muodostetaan järjestelmä, jonka hallinnosta vastaa sama laitos kuin se, joka vastaa edellisessä alakohdassa tarkoitetuilla laeilla ja asetuksilla muodostettujen järjestelmien hallinnosta,

käsitteen rajoitus voidaan milloin tahansa poistaa kyseisen jäsenvaltion julistuksella, jossa eritellään tämänkaltaiset järjestelmät, joihin tätä asetusta sovelletaan. Tällainen julistus annetaan tiedoksi ja julkaistaan 97 artiklan säännösten mukaisesti.

– –”

- 4 Asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen lainsäädäntöön, joka koskee seuraavia sosiaaliturvan aloja:

- a) sairaus- ja äitiysetuuksia;
- b) työkyvyttömyysetuuksia, mukaan lukien ne joiden tarkoituksena on ansiokyvyn ylläpitämi[n]en tai parantami[n]en;
- c) vanhuusetuuksia;

- d) jälkeenjääneiden etuuksia;
- e) työtapaturma- ja ammattitautietuuksia;
- f) kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia;
- g) työttömyysetuuksia;
- h) perhe-etuuksia.”

5 Mainitun asetuksen 13 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Jollei 14 c tai 14 f artiklasta muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14–17 artiklasta muuta johdu:

--

f) henkilö, johon jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta ilman, että toisen jäsenvaltion lainsäädäntö tulee sovellettavaksi häneen jonkin tämän kohdan edellä olevassa alakohdassa säädetyn säännön mukaisesti taikka jonkin artikloissa 14–17 säädetyn poikkeuksen tai erityissäännöksen perusteella, kuuluu sen jäsenvaltion lainsäädännön piiriin, jonka alueella hän asuu, yksinomaan tämän lainsäädännön määräysten mukaisesti.”

6 Saman asetuksen 33 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion laitoksella, joka on vastuussa eläkkeen maksamisesta ja joka soveltaa lainsäädäntöä, jonka mukaan eläkkeitä vähennetään sairauden ja äitiyden vuoksi perittävien maksujen osalta, on oikeus tehdä tällaiset vähennykset laskettuina kyseisen lainsäädännön mukaan tällaisesta laitoksesta maksettavasta eläkkeestä siihen määrään saakka, johon etuuksia koskevat kustannukset ovat 27, 28, 28 a, 29, 31 ja 32 artiklan mukaisesti sanotun jäsenvaltion laitoksen vastuulla.”

Belgian oikeus

7 Terveystenhoitoa ja korvauksia koskevasta pakollisesta vakuutuksesta 14.7.1994 annetun konsolidoidun lain (wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994; Belgisch Staatsblad 27.8.1994, s. 21524), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana (jäljempänä 14.7.1994 annettu konsolidoitu laki), 191 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Lakisäateisistä vanhuuseläkkeistä (ouderdomspensionen), eläkeiän saavuttamiseen perustuvista työeläkkeistä (rustpensionen), vakuutusaikaan perustuvista eläkkeistä (anciënniteitpensionen) ja perhe-eläkkeistä (overlevingspensionen) tai mistä tahansa tällaisena pidettävästä etuudesta, sekä kaikista etuuksista, jotka on tarkoitettu täydentämään tällaisia eläkkeitä – myös vaikka eläkettä ei ole saatu – ja jotka on myönnetty joko lakien, asetusten taikka muiden määräysten perusteella tai työ sopimuksesta, yrityksen sisäisestä säännöstöstä taikka yritys- tai alakohtaisesta työehtosopimuksesta johtuvien määräysten perusteella, suoritetaan 3,55 prosentin suuruinen pidätys. Edellä mainittu pidätys suoritetaan myös eläkkeen sijasta tai sen lisäksi suoritetusta etuudesta, joka itsenäiselle ammatinharjoittajalle myönnetään yrityksen tekemän kollektiivisen sitoumuksen tai yksittäisen eläkelupauksen nojalla.”

- 8 Terveystenhoitoa ja korvauksia koskevasta pakollisesta vakuutuksesta 14.7.1994 annetun konsolidoidun lain 191 §:n 1 momentin 7 kohdan täytäntöönpanosta 15.9.1980 annetun kuninkaan päätöksen (koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 191, eerste lid, 7°, van de wet betreffende de de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994; Belgisch Staatsblad 23.9.1980, s. 10869), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, 3 bis §:ssä säädetään seuraavaa:

”Lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuukausittaisten määrien arviointi suoritetaan aikaisintaan sen kalenterivuoden päättyessä, jonka kuluessa eläkkeet ja lisäetuudet on maksettu. Etuuksien, jotka on myönnetty yhdellä kertaa henkilölle, jotka eivät vielä olleet eläkeläisiä, kuukausittaisten määrien arviointia sovelletaan myös niiltä myöhemmiltä vuosilta, jotka ovat jäljellä, ennen kuin etuuksien saajat saavuttavat tavanomaisen eläkeiän. Mahdollinen ylimenevä määrä voidaan palauttaa vasta sen jälkeen, kun [RVP] on todennut, että eläkkeiden ja täydentävien etuuksien yhteenlaskettu bruttomäärä on vertailuarvoa pienempi.”

- 9 Sosiaalisista säännöksistä 30.3.1994 annetun lain (wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen; Belgisch Staatsblad 31.3.1994, s. 8866; jäljempänä 30.3.1994 annettu laki), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, 68 §:n 1 momentin mukaan kyseisessä laissa tarkoitetaan:

”_ _

- (c) ’lisäetuudella’ kaikkia etuuksia, jotka on tarkoitettu täydentämään jotain edellä a tai b kohdassa tarkoitettua eläkettä – myös vaikka eläkettä ei ole saatu – ja jotka on myönnetty joko lakien, asetusten taikka muiden määräysten perusteella tai työsopimuksesta, yrityksen sisäisestä säännöstöstä taikka yritys- tai alakohtaisesta työehtosopimuksesta johtuvien määräysten perusteella, riippumatta siitä, maksetaanko kyseinen etuus tietyin väliajoin vai pääomana.

Edellä c kohdassa tarkoitettuina lisäetuuksina pidetään myös:

a kohdan 1 alakohdassa määriteltyjä pääomana maksettavia eläkkeitä;

kaikkia henkilölle yksittäisen eläkelupauksen nojalla maksettavia etuuksia riippumatta maksunsaajan asemasta”

- 10 Mainitun 30.3.1994 annetun lain 68 §:n 5 momentin 2 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Lisäetuuksien maksamisesta vastaavan belgialaisen elimen on viran puolesta pidätettävä 31.12.1996 jälkeen pääomana maksetusta lisäetuudesta, jonka bruttomäärä on suurempi kuin 2 478,94 euroa, pääoman maksun yhteydessä summa, jonka suuruus on 2 prosenttia bruttopääomasta.

--

Jos pääomana suoritettujen maksun jälkeisessä lakisääteisen eläkkeen ensimmäisessä maksussa ilmenee, että 2 §:n mukaisesti suoritettava pidätysprosentti on alhaisempi kuin pääomasta tehty pidätysprosentti, [RVP] palauttaa edunsaajalle summan, joka saadaan vähentämällä pääomasta tehdyn pidätyksen määrästä se määrä, joka saadaan kertomalla kyseinen pääoma 2 §:n mukaisesti suoritettavan pidätyksen prosenttiosuudella. Jos palautus tapahtuu yli kuusi kuukautta lakisääteisen eläkkeen lopullisen määrän ensimmäisen maksupäivän jälkeen, [RVP:n] on suoraan lain nojalla maksettava edunsaajalle viivästyskorkoa palautettavalta määrältä. Viivästyskorot, joiden vuotuinen määrä on 4,75 prosenttia, alkavat juosta kuuden kuukauden määräaikaan seuraavan ensimmäisen kuukauden ensimmäisestä päivästä. Kuningas voi muuttaa viivästyskorkojen korkotasoa.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 11 Alankomaiden kansalainen Hoogstad työskenteli 1.11.1996–31.12.2004 välisenä aikana belgialaiselle työnantajalle, joka perusti hänelle kaksi lisäeläkettä. Päätettyään työuransa Hoogstad asettui vuonna 2007 asumaan Irlantiin puolisonsa kanssa, joka oli mainitun jäsenvaltion kansalainen.
- 12 Kun Hoogstad täytti 60 vuotta helmikuussa 2008, kahden lisäeläkkeen pääomat maksettiin hänelle.
- 13 Näistä pääomista tehtiin Belgiassa kaksi pidätystä. Ensimmäinen 3,55 prosentin suuruinen pidätys tehtiin 14.7.1994 annetun konsolidoidun lain 191 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti kansalliselle työkyvyttömyysvakuutuslaitokselle, jonka tehtävänä on jakaa tulo sairausvakuutusjärjestelmästä vastaavien elinten kesken. Toinen 2 prosentin suuruinen pidätys tehtiin 30.3.1994 annetun lain 68 §:n mukaisesti RVP:lle eri eläkeluokkien välisen solidaarisuuden vahvistamiseksi (solidaarisuusmaksu) ja valikoivien mukautusten toteuttamiseksi ajan myötä pienimpien eläkkeiden hyväksi.
- 14 Hoogstad vaati 31.12.2009 päivätyllä haastehakemuksella palautettavaksi häneltä saamatta jääneitä määriä, sillä perusteella, ettei Belgian sosiaaliturvalainsäädäntöä ollut kyseisten pääomien maksuhetkellä sovellettu häneen.
- 15 Arbeidsrechtbank Brussel (Brysselin työoikeudellisia asioita käsittelevä tuomioistuin, Belgia) velvoitti 28.10.2011 antamallaan tuomiolla kansallisen työkyvyttömyysvakuutuslaitoksen ja RVP:n palauttamaan pidätetyt summat. Arbeidshof te Brussel (Brysselin työoikeudellisia asioita käsittelevä muutoksenhakutuomioistuin, Belgia) hylkäsi RVP:n valituksen, minkä jälkeen se teki kassaatiovalituksen.
- 16 RVP väittää, että lisäeläkkeiden pääomien maksut Hoogstadille on tehty sellaisten järjestelmien puitteissa, joita ei voida pitää asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuina ”lainsäädäntöinä”, ja että kyseiset pääomat eivät näin ollen kuulu asetuksen aineelliseen soveltamisalaan. Tämän johdosta lisäeläkkeistä suoritettavat pidätykset eivät ole mainitun asetuksen 13 artiklan 1 kohdan vastaisia.
- 17 Tässä tilanteessa Hof van Cassatie (ylimmän asteen tuomioistuin, Belgia) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1408/71] 13 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että etuuksista, joita maksetaan Belgian lisäeläkejärjestelmistä, jotka eivät ole kyseisen asetuksen 1 artiklan j alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua lainsäädäntöä, pidätetään vakuutusmaksu – kuten [14.7.1994 annetun konsolidoidun lain] 191 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella tehty pidätys ja [30.3.1994 annetun lain] 68 §:n perusteella maksettava solidaarisuusmaksu – kun eläke-etuudet on maksettava muualla kuin Belgiassa asuvalle etuuksien saajalle, johon kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan sovelletaan sen jäsenvaltion sosiaaliturvasäännöstöä, jossa hän asuu?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

- 18 Belgian hallitus väittää alustavasti, että ennakkoratkaisupyynnö on jätettävä tutkimatta, koska sen esittänyt tuomioistuin lähtee siitä virheellisestä olettamasta, että etuuksista, joita maksetaan Belgian lisäeläkejärjestelmistä, tehtävät pidätykset ovat lopullisia eivätkä johda palautuksiin. Koska alun perin pidätetyt määrät on kokonaisuudessaan palautettu, pyydetyllä tulkinnalla ei ole enää mitään todellista merkitystä pääasiassa vireillä olevan oikeudenkäynnin lopputulokselle.

- 19 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa riita-asia on vireillä ja joka vastaa tuomion antamisesta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi lähtökohtaisesti ratkaistava ne (ks. mm. tuomio 15.6.2000, Seherer, C-302/98, EU:C:2000:322, 20 kohta ja tuomio 25.10.2012, Folien Fischer ja Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, 25 kohta).
- 20 Kansallisen tuomioistuimen esittämä pyyntö voidaan jättää tutkimatta ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 27 kohta ja tuomio 28.2.2012, Inter-Environnement Wallonie ja Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, 35 kohta).
- 21 Käsiteltävässä asiassa tilanne ei kuitenkaan ole tällainen, koska kansallinen tuomioistuin on selvästi ilmaissut ennakkoratkaisupyynnön esittämisen syyt ja vastaus tähän kysymykseen on tarpeen sen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisemiseksi.
- 22 Ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 23 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, onko asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään sosiaaliturvamaksun pidättämisestä lisäeläkejärjestelmistä maksettavista etuuksista, vaikka näiden lisäeläkkeiden saaja ei asu kyseisessä jäsenvaltiossa ja kuuluu mainitun asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla asuinjäsenvaltionsa sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.
- 24 Jotta kansalliselle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, heti alkuun on muistutettava, että asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan käsitteellä ”lainsäädäntö” tarkoitetaan jokaisen jäsenvaltion osalta lakeja, asetuksia ja muita määräyksiä sekä kaikkia muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, nykyisiä tai tulevia, jotka liittyvät 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin tai järjestelmiin.
- 25 Samaisen 1 artiklan j alakohdan toisen alakohdan mukaan ”lainsäädännön” käsitteeseen eivät kuitenkaan sisälly nykyiset tai tulevat työmarkkinasopimusten määräykset riippumatta siitä, onko ne saatettu voimaan viranomaisten päätöksillä, jotka tekevät niistä pakollisia tai laajentavat niiden soveltamisalaa.
- 26 Vaikka ennakkoratkaisukysymyksen sanamuodosta ilmenee, että lisäeläkejärjestelmistä maksetut etuudet, jotka Hoogstad sai pääasiassa, ”eivät ole asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua lainsäädäntöä”, näistä lisäeläkejärjestelmistä pidätetty vakuutusmaksu voi tästä huolimatta kuulua mainitun asetuksen soveltamisalaan.
- 27 Union tuomioistuin on nimittäin jo katsonut, että ”lainsäädännön” käsite on sisällöltään laaja ja kattaa kaikentyyppiset laeilla, asetuksilla ja hallinnollisilla päätöksillä toteutetut jäsenvaltioiden toimenpiteet, ja sen on ymmärrettävä tarkoittavan kaikkia alalla sovellettavia kansallisia toimenpiteitä (tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 32 kohta).

- 28 Oikeuskäytännössä on tässä yhteydessä täsmennetty, että ratkaisevana tekijänä asetuksen N:o 1408/71 soveltamisen kannalta on kulloinkin kyseessä olevan säännöksen ja asetuksen 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevan lainsäädännön välinen yhteys, jonka on oltava suora ja riittävän merkityksellinen (tuomio 18.5.1995, Rheinhold & Mahla, C-327/92, EU:C:1995:144, 23 kohta; tuomio 15.2.2000, komissio v. Ranska, C-34/98, EU:C:2000:84, 35 kohta; tuomio 15.2.2000, komissio v. Ranska, C-169/98, EU:C:2000:85, 33 kohta ja tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 23 kohta).
- 29 Näin ollen se, että pidätys luokitellaan kansallisessa lainsäädännössä veroksi, ei estä sitä, että tällaisen pidätyksen voidaan katsoa kuuluvan asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan (tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että maksut, joita ei peritä työntekijöiden ansiotuloista ja ansiotuloa korvaavista tuloista vaan joiden määräytymisperusteena ovat pääomatulot, voivat kuulua mainitun asetuksen soveltamisalaan, jos asiassa on todettu, että näistä maksuista saatava tuotto käytetään suoraan ja nimenomaisesti kyseisen jäsenvaltion tiettyjen sosiaaliturvan alojen rahoittamiseen (tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 28 kohta).
- 31 Sama johtopäätös pätee pääasiassa olevien kaltaisiin pidätyksiin, jotka kohdistuvat lisäeläkejärjestelmiin, koska näistä maksuista saatava tuotto käytetään suoraan ja nimenomaisesti kyseisen jäsenvaltion tiettyjen sosiaaliturvan alojen rahoittamiseen.
- 32 Tälle tulkinnalle saadaan tukea niin asetuksen N:o 1408/71 tavoitteista kuin sen perustana olevista periaatteistakin.
- 33 Asetuksen N:o 1408/71 II osastossa on työntekijöiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi unionissa otettu käyttöön – pitämällä pääsääntönä työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua kansallisissa lainsäädännöissä – yhteensovittamisjärjestelmä, jossa muun muassa määritetään yksi tai useampi lainsäädäntö, jota tai joita sovelletaan työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka käyttävät eri tilanteissa oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (ks. vastaavasti tuomio 3.4.2008, Derouin, C-103/06, EU:C:2008:185, 20 kohta; tuomio 3.3.2011, Tomaszewska, C-440/09, EU:C:2011:114, 25 ja 28 kohta ja tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 34 kohta).
- 34 Tämän lainvalintajärjestelmän kattavuus vie kunkin jäsenvaltion kansalliselta lainsäätäjältä vallan päättää haluamallaan tavalla kansallisen lainsäädäntönsä soveltamisalasta ja -edellytyksistä tämän lainsäädännön alaan kuuluvien henkilöiden ja sen alueen osalta, jolla kansalliset säännökset tuottavat oikeusvaikutuksensa (tuomio 10.7.1986, Luijten, 60/85, EU:C:1986:307, 14 kohta; tuomio 5.11.2014, Somova, C-103/13, EU:C:2014:2334, 54 kohta ja tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 35 kohta).
- 35 Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa säädetään tästä, että henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, mikä sulkee täysin pois mahdollisuuden siihen, ellei 14 c tai 14 f artiklassa säädetyistä tapauksista muuta johdu, että samalla jaksolla sovellettaisiin päällekkäin useampaa kansallista lainsäädäntöä (ks. vastaavasti tuomio 5.5.1977, Perenboom, 102/76, EU:C:1977:71, 11 kohta ja tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 36 kohta).
- 36 Tällä yhden lainsäädännön soveltamista koskevalla periaatteella pyritään sosiaaliturvan alalla välttämään vaikeudet, joita voi aiheutua useamman kansallisen lainsäädännön soveltamisesta samaan aikaan, ja poistamaan erilainen kohtelu, johon sovellettavien lainsäädäntöjen osittainen tai täydellinen päällekkäisyys saattaisi johtaa unionin alueella liikkuville henkilöille (ks. vastaavasti tuomio 15.2.2000, komissio v. Ranska, C-34/98, EU:C:2000:84, 46 kohta; tuomio 15.2.2000, komissio v. Ranska, C-169/98, EU:C:2000:85, 43 kohta ja tuomio 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, 37 kohta).

- 37 Yhden lainsäädännön soveltamista koskevalla periaatteella säännellään kuitenkin ainoastaan asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdassa ja 14–17 artiklassa mainittuja tilanteita siltä osin, kuin mainituissa säännöksissä määritetään lainvalintasäännöt, joita eri tilanteissa on sovellettava.
- 38 Näin ollen sen jälkeen, kun asetuksen N:o 1408/71 muuttamisesta 25.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2195/91 (EYVL 1991, L 206, s. 2) lisättiin asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohtaan f alakohda, yhden lainsäädännön periaatetta on sovellettu myös työntekijöihin, jotka ovat lopullisesti lopettaneet ammattitoimintansa.
- 39 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan säännösten mukaisesti Hoogstad kuuluu Irlannissa asuvana eläkeläisenä kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen, eikä muu jäsenvaltio näin ollen voi soveltaa häneen muun muassa lisäeläkkeisiin perustuvien suoritusosien osalta lainsäädäntöä, jossa säädetään maksuista, joilla on suora ja riittävän asiaankuuluva yhteys asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön.
- 40 Tätä toteamusta ei voida horjuttaa asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan säännöksillä, joiden nojalla jäsenvaltiolla on oikeus periä eläkeläiseltä sairausvakuutusmaksuja, jos se on vastuussa vastaavien suoritusosien maksamisesta.
- 41 Asetuksen N:o 1408/71 33 artiklaa on nimittäin luettava pitäen silmällä asetuksen I luvun III osaston 5 jaksossa, jota sovelletaan eläkeläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksiin, olevia 27, 28 ja 28 a artiklaa, jotka koskevat joko tilanteita, joissa eläkkeensaaja saa eläkettä kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, tai tilanteita, joissa eläkeläinen saa eläkettä yhden jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, mutta hänellä ei ole mitään oikeutta etuuksiin asuinvaltiossaan (ks. vastaavasti tuomio 15.6.2000, Seherer, C-302/98, EU:C:2000:322, 26 kohta).
- 42 Näin ollen eläkeläisten oikeuksia koskevien aineellisten sääntöjen – joita ei missään tapauksessa sovelleta lisäeläkkeisiin, jotka perustuvat työehtosopimusten määräyksiin (ks. vastaavasti tuomio 16.1.1992, komissio v. Ranska, C-57/90, EU:C:1992:10, 20 kohta) – olemassaolosta ei voida päätellä, että sosiaaliturvamaksujen pidättäminen tällaisista lisäeläkkeistä on yhteensoveltuva asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa esitetyn yhden lainsäädännön soveltamista koskevan periaatteen kanssa.
- 43 Edellä esitetyillä perusteilla esitettyyn kysymykseen on vastattava niin, että asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohta on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään mainitun asetuksen 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön suorassa ja riittävän asiaankuuluvassa yhteydessä olevien sosiaaliturvamaksujen pidättämisestä lisäeläkejärjestelmistä maksettavista etuuksista, vaikka näiden lisäeläkkeiden saaja ei asu kyseisessä jäsenvaltiossa ja kuuluu mainitun asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla asuinjäsenvaltionsa sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1606/98, 13 artiklan 1 kohta on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään mainitun asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön suorassa ja riittävän asiaankuuluvassa yhteydessä olevien sosiaaliturvamaksujen pidättämisestä lisäeläkejärjestelmistä maksettavista etuuksista, vaikka näiden lisäeläkkeiden saaja ei asu kyseisessä jäsenvaltiossa ja kuuluu mainitun asetuksen 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla asuinjäsenvaltionsa sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.

Allekirjoitukset